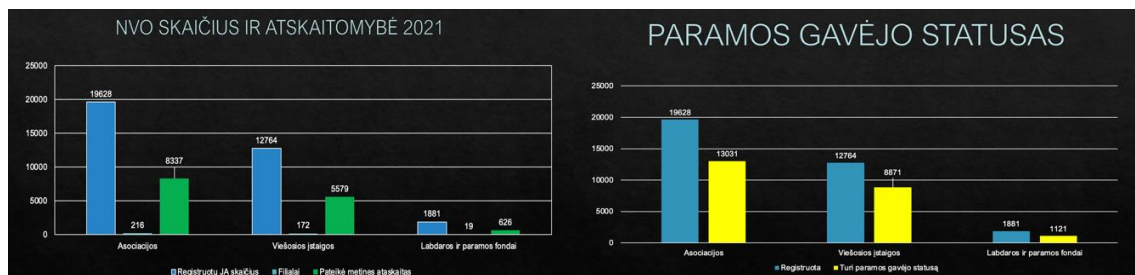

LR Seimo nariams:
p. Astai Kubilienei
p. Andriui Bagdonui

Dėl LR labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 straipsnio pakeitimo projekto

Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras, susipažinęs su LR labdaros ir paramos įstatymo¹ projektu bei išklauses 2021 m. gruodžio 8 d. vykusio LR Seimo Audito komiteto klausymus pritaria, kad dėl ne pelno organizacijų (šiuo atveju asociacijų, viešųjų įstaigų bei labdaros ir paramos fondų) ataskaitų teikimo VĮ “Registru centras” kyla problemų. Siekiame, kad visos nevyriausybines organizacijos (toliau – NVO) savo veiklą vykdytų skaidriai ir efektyviai, taip pat rengtų ir teiktų metines finansinės ir veiklos atskaitomybės ataskaitas valstybės institucijoms.

Šiuo metu pagal VĮ “Registru centras” 2021 m. gruodžio pradžioje pateiktą informaciją yra registruota per 34 tūkstančius NVO, tačiau tik mažiau nei pusė (40%) iš jų yra pateikusių metines ataskaitas, o dalis pateiktų ataskaitų – neatitinka įstatymų reikalavimų:

Manome, kad šią LR labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 straipsnio pakeitimo projektu siūlomą problemą galima išspręsti kitu būdu, todėl teikiame šiuos siūlymus:

- VĮ „Registru centras“ **metinių atskaitomybių dokumentų teikimo sistemoje įdiegti IT sprendimus** LR asociacijų, LR viešųjų įstaigų bei LR labdaros ir paramos fondų įstatymuose reglamentuojamas nuostatas teikti ne tik metinėse ataskaitose, bet *online* formoje (detalesnė informacija pateikiama priede);
- **Atsisakyti „paramos gavėjo“ instituto** kaip perteklinio, kadangi jis buvo įvestas 2004 m. *vien tik* siekiant apibrėžti ne pelno organizacijas, turinčias teisę gauti 2% GPM (šiuo metu 1,2%), nors iki to laiko ir iki šiol paramą (ne GPM dalį), teikiama fizinė ar juridinių asmenų, galėjo ir gali gauti visi subjektai, išvardinti LR labdaros ir paramos įstatyme. Netinkamas paramos teikimas ar jos gavėjų panaudojimas yra reguliuojamas ir prižiūrimas Valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – VMI), tad manome, kad to pilnai pakanka – tereikia atverti paramos teikėjų ir gavėjų domenis, kiek tai leidžia BDAR;
- Siūlome **pritarti LR Vyriausybės išvadai², kad 1,2% GPM paramą galėtų gauti tik NVO**, kurios kasmet teikia tinkamai parengtas ataskaitas VĮ “Registru centras”;

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/843521e074fb11eb9fc9c3970976dfa1>

² <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/5d2c34c437b111ec99bbc1b08701c7f8?jfwid=-b0ge2q370>

- Atsižvelgiant į tai, kad fizinių ar juridinių asmenų teikimą paramą prižiūri VMI bei į tai, kad LR Seimo Biudžeto ir finansų komiteto iniciatyva LR Seime bus svarstomas įstatymo projektas³, kuriuo siekiama **įpareigoti VMI viešinti visus paramos teikėjus ir gavėjus**, manome, kad ši iniciatyva yra labai sveikintina ir toks viešumas užtikrins skaidrumo ir proporcingumo kriterijų;
- **Užtikrinti, kad LR nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo⁴ 10 str. 1 d. 6 p. būtų realiai vykdomas.** Šiuo reglamentavimu teisiškai nustatomi aiškūs finansavimo NVO neskrymo pagrindai – kiekvienas asignavimų valdytojas, skirdamas finansavimą konkurso būdu NVO, turi teisę tokio finansavimo neskirti, jei NVO ataskaita nėra pateikta VĮ “Registrų centras” arba pateiktos ataskaitos neatitinka įstatymų reikalavimų – tokiu atveju reiškia, kad ataskaita nėra pateikta.

Galiausiai, pritardami VĮ “Registrų centras” šiuo metu vykdomai iniciatyvai peržiūrėti visų ne pelno subjektų sąrašą ir inicijuoti ataskaitų neteikiančių subjektų likvidavimą, manome, kad toks „išsivalymas“ prisidės prie kokybiškesnio juridinių asmenų registro formavimo, atskaitomybės sistemos diegimo tarp NVO ir kitų ne pelno subjektų bei skaidrumo kultūros formavimo.

Esame pasirengę pateikti papildomos informacijos, jei tokios gerbiamiesiems komiteto nariams ar LRS nariams reikės priimant būsimus sprendimus bei dalyvauti diskusijose ar pasitarimuose, kuriuose galime gyvai išsakyti savo nuomonę šiuo klausimu.

Direktorė

Olga Žuravliova

³ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/584bc0e038ad11ec99bbc1b08701c7f8>

⁴ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.463439/asr>

PRIEDAS

Siūlymas VĮ “Registru centras” įvesti elektronines metinių atskaitomybių formas, diegiant IT sprendimus, kuriuose visi ne pelno vienetai, privalantys teikti metines ataskaitas, privalėtų į atskiras skiltis suvesti tokią informaciją, vadovaujantis:

- LR asociacijų įstatymo⁵ 10 str.
- LR viešųjų įstaigų įstatymo⁶ 11 str.
- LR labdaros ir paramos fondų įstatymo⁷ 11 str.

Pagrindinis siūlymas VĮ “Registru centras” būtų sukurti kiekvieno juridinio asmens (JA) „profilį“ registre, kuriame būtų galima pateikti JA kontaktinius duomenis ir kitą informaciją apie JA veiklą, atitinkančią Asociacijų įstatymo 10 str. 4 d. 1 punktą: *asociacijos veiklos tikslai, uždaviniai ir atlikti darbai, taip pat nurodomi ateinančių finansinių metų veiklos tikslai, uždaviniai ir planuojami atlikti darbai* bei 5 d. *veiklos ataskaitoje gali būti nurodyta ir kita informacija, kurią nusprendžia pateikti asociacijos valdymo organas ar visuotinis narių susirinkimas*. Tas pats taikoma ir pagal Viešųjų įstaigų bei Labdaros ir paramos įstatymų 11 straipsnius.

Tokia ir žemiau siūloma teikti informacija turi būti pildoma ne WORD/PDF formatu, o *online* sistemoje.

Pajamos	
	<i>Pardavimo pajamos</i>
	<i>Finansavimo pajamos</i>
	<i>Parama iš fizinųjų ar juridinių asmenų*</i>
	<i>Parama iš 1,2% GPM</i>

*Pateikiant informaciją apie paramos teikėjus, turi būti atskirai nurodytas kiekvienas paramą suteikęs juridinis asmuo, jo suteiktos paramos dalykas ir jo vertė. Jeigu paramos teikėjo per ataskaitinius finansinius metus suteiktos paramos vertė neviršija 2 vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių ir sudaro ne daugiau kaip 10 procentų asociacijos per ataskaitinius finansinius metus visos gautos paramos ir (arba) visų gautų finansavimo sumų, paramą suteikęs juridinis asmuo gali būti nenurodomas. (Asociacijų įstatymo 10 str. 3 d.)

Narių / dalininkų skaičius	
	<i>Finansinių metų pabaigoje ir praėjusių finansinių metų pabaigoje</i>
	<i>Fiziniai</i>
	<i>Juridiniai*</i>
	Bendras

* *Asociacijos narių skaičius finansinių metų pabaigoje ir praėjusių finansinių metų pabaigoje, atskirai išskiriant vienijamų juridinių asmenų skaičių ir jų pavadinimus, teisinę formą, kodus. Nurodyti vienijamų juridinių asmenų skaičių, pavadinimus, teisinę formą ir kodus turi asociacijos, kurios yra nevyriausybinės organizacijos* (Asociacijų įstatymo 10 str. 4 d. 2 p.)

Darbuotojų skaičius (jei nėra – įrašyti 0)	
	<i>Ataskaitinių metų pradžioje ir pabaigoje</i>

⁵ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.226938/asr>

⁶ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.29578/asr>

⁷ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.26243/asr>

Savanorių skaičius ⁸ (jei nėra – įrašyti 0)	
<i>Ataskaitinių metų pradžioje ir pabaigoje</i>	
<i>Vidutinis savanorių skaičius</i>	
<i>Vidutinis savanoriavimo valandų skaičių per metu (kiekvieno savanorio)</i>	
Bendras	

Aiškinaamojo rašto pastabų dalyje privaloma pateikti informaciją apie per ataskaitinį laikotarpį gautą finansinę paramą (pinigai) ir nefinansinę paramą (nematerialusis turtas, ilgalaikis materialusis turtas, vertybiniai popieriai, atsargos ir turtas, gautas naudotis panaudos teise, paslaugos, savanorių darbas), paramos panaudojimą, suteiktą labdarą ir (arba) paramą

Papildomai siūlome tobulinti ir su šiuo pasiūlymu susijusius teisės aktus:

Tobulinti LR labdaros ir paramos įstatymą⁹ išbraukiant visą 13 straipsnį, kadangi jis yra perteklinis, o VMI bei kitos institucijos turi teisę užkardyti neteisėtą paramos naudojimą. Be to, įsigaliojus prievolei VMI viešinti visus paramos teikėjus ir gavėjus – tokia iniciatyva užtikrintų viešumo ir skaidrumo principus.

Taip pat siūlome panaikinti meno kūrėjo statusą kaip paramos gavėją. Fiziniai asmenys (meno kūrėjai) paramą gali gauti per juos vienijančias meno kūrėjų asociacijas ar kitas organizacijas, turinčias juridinio asmens statusą. Taip būtų atkurta Labdaros ir paramos įstatyme įtvirtinta proporcija, kai labdaros gavėjai yra fiziniai asmenys, o paramos gavėjai – tik ne pelno siekiantys juridiniai asmenys.

Tobulinti LR gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 34 str., išdėstant jį taip:

34 straipsnis. Mokesčio administratoriaus pareigos

3. Mokesčio administratorius nuolatinio Lietuvos gyventojų prašymu, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka privalo pervesti asmenims (išskyrus profesines sąjungas arba profesinių sąjungų susivienijimus), pagal ~~Labdaros ir paramos įstatymą turintiems teisę gauti paramą~~, iki 1,2 procento pajamų mokesčio, mokėtino pagal metinę pajamų mokesčio deklaraciją, sumos, o jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas metinės pajamų mokesčio deklaracijos neteikia, – iki 1,2 procento mokesčių išskaičiuojančio asmens išskaičiuoto pajamų mokesčio sumos.

Ir išdėstyti jį taip:

34 straipsnis. Mokesčio administratoriaus pareigos

3. Mokesčio administratorius nuolatinio Lietuvos gyventojų prašymu, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka privalo pervesti asmenims (išskyrus profesines sąjungas arba profesinių sąjungų susivienijimus), **nevyriausybinėms organizacijoms, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme¹⁰**, iki 1,2 procento pajamų mokesčio, mokėtino pagal metinę pajamų mokesčio deklaraciją, sumos, o jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas metinės pajamų mokesčio deklaracijos neteikia, – iki 1,2 procento mokesčių išskaičiuojančio asmens išskaičiuoto pajamų mokesčio sumos.

⁸ [Dėl Pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sudarymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo](#) (111, 195 p.)

⁹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.5483/asr>

¹⁰ **LRV išvada:** „Siūlytina nustatyti, kad gyventojų skiriamą gyventojų pajamų mokesčio dalies paramą turi teisę gauti nevyriausybines organizacijas, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme.“